

VENDIM
NË EMËR TE REPUBLIKËS

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë të përbërë nga :

Thimjo Kondi	Kryesues
Artan Hoxha	Anëtar
Nikoleta Kita	“
Natasha Sheshi	“
Vangjel Kosta	“
Metush Saraçi	“
Vladimir Metani	“
Vladimir Bineri	“
Zamir Poda	“
Bashkim Caka	“
Tefta Zaka	“
Ylvi Myrtja	“

në seancën gjyqësore të datës 29.07.1999 mori në shqyrtim çështjen civile nr.156 që i përket

TË PANDEHURVE: BAKI HUQI

ALBERT HUQI mbrojtur nga Av. Shefqet Muçi

AKUZUAR: Për veprën penale të vrasjes me dashje në bashkëpunim parashikuar nga nenet 76-25 të Kodit Penal dhe vrasjes me dashje në bashkëpunim mbetur në tentativë parashikuar nga nenet 76-22-25 të Kodit Penal.

Gjykata e rrethit Durrës, me vendimin Nr.205, datë 30.10.1998, ka vendosur:

Deklarimin fajtor të të pandehurit Baki Huqi për veprën penale të vrasjes me dashje në bashkëpunim dhe vrasjes me dashje në bashkëpunim mbetur në tentativë dhe përfundimisht në bazë të neneve 76-25, 76-22-25 të Kodit Penal dhe 55 të Kodit Penal dënimin e tij me 20 vjet burgim.

Pushimin e çështjes penale në ngarkim të të pandehurit Baki Huqi për veprat penale të parashikuara nga nenet 238, 278/ 2 të Kodit Penal.

Deklarimin fajtor të të pandehurit Albert Huqi për veprën penale të vrasjes me dashje në bashkëpunim dhe vrasjes me dashje në bashkëpunim mbetur në tentativë dhe përfundimisht në bazë të neneve 76-25, 76-22-25 dhe 55 të Kodit Penal dënimin e tij me 10 vjet burgim.

Gjykata e Apelit Durrës me vendimin Nr. 48, datë 10.03.1999 ka vendosur:

Prishjen e vendimit penal Nr.205, datë 30.10.1998 të Gjykatës së Rrethit Durrës dhe kthimin e akteve po kësaj gjykate për të pandehurin Baki Huqi për t'u rigjykuar nga një tjetër trup gjykues.

Prishjen e këtij vendimi dhe pushimin e çështjes për sa i përket të pandehurit Albert Huqi mbasi nuk vërtetohet fajësia e këtij të pandehuri.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit ka bërë rekurs prokurori i apelit dhe ka parashtruar këto shkaqe për prishjen e tij. Nga hetimet paraprahe dhe gjykimi i çështjes në shkallë të parë është provuar plotësisht fajësia e të pandehurit Albert Huqi.

Vendimi i Gjykatës së Apelit është kontradiktor, sepse ndonëse për të pandehurin Albert Huqi ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së rrethit dhe pushimin e gjykimit të çështjes për shkak se nuk vërtetohet fajësia e tij, për të pandehurin tjetër Baki Huqi që ia kthen çështjen për rigjykim gjykatës së rrethit në arsyetim të vendimit pranon se vepra është kryer në bashkëpunim duke nënkuptuar përsëri kështu për të pandehurin tjetër.

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË

Të angazhuar me vendimin Nr. s' ka, datë 16.06.1999, për ndryshim të praktikës gjyqësore, pasi dëgjuan relacionin përkatës, prokurorin Mihallaq Bleta që kerkoi prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit dhe pushimin e gjykimit të çështjes, avokatin Shefqet Muçi që kërkonte lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit, mbasi shqyrtuan dhe analizuan në tërësi çështjen,

V Ë R E N:

Vendimi Nr. 48, datë 10.03.1999 i Gjykatës së Apelit Durrës duhet të prishet për shkak se është zbatuar gabim ligji procedural.

Të pandehurit Baki dhe Albert Huqi akuzuar për vrasje me dashje në bashkëpunim sipas nenit 76 e 25 të Kodit Penal ndonëse janë njoftuar disa herë nga gjykata e shkallës së parë për zhvillimin e seancës gjyqësore nuk janë paraqitur e meqënëse njoftimet e bëra ishin konform kërkesave të nenit 141 të Kodit të Procedurës Penale; gjykata e rrethit Durrës në bazë të nenit 351 të K.Pr.Penale ka deklaruar mungesën dhe ka gjykuar çështjen në mungesë të tyre duke i deklaruar fajtorë dhe dënuar për veprat që akuzoheshin. Në këtë rast të pandehurit janë përfaqësuar nga avokati i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve sipas nenit 48/2, 3 të K.Pr.Penale dhe i paisur me akt përfaqësimi të përpiluar përpara noterit me datë 13.03.1997.

Mbi ankimin e avokatit mbrojtës, Gjykata e Apelit Durrës ka prishur vendimin e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës duke deklaruar të pandehurin Albert Huqi të pafajshëm për vrasje sipas nenit 76-25 të Kodit Penal, ndërsa për të pandehurin tjetër Baki Huqi ka kthyer çështjen për rigjykim po pranë Gjykatës së Rrethit Durrës me detyrat përkatëse.

Kolegjet e Bashkuara konstatojnë, se avokati mbrojtës i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve nuk legjitimohet të bëjë ankim kundër vendimit të dhënë në mungesë. Pavarësisht nga zgjidhja në themel të çështjes mbi ankimin e tij, Gjykata e Apelit nuk duhej të investohej, për gjykimin e çështjes për rrjedhojë vendimi i saj duhet të prishet dhe çështja të pushohet.

Në rastet kur procedohet për gjykimin e çështjes në mungesë, sipas neneve 141 dhe 351 të Kodit të Procedurës Penale, kur i pandehuri nuk ka mbrojtës të zgjedhur ose të pranuar prej tij, organi procedues ka detyrimin ligjor t'i caktojë të pandehurve mbrojtës kryesisht, ndërsa për rastin konkret në vend të tij gjykata ka pranuar mbrojtësin e zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve duke plotësuar kështu detyrimin ligjor sipas nenit 351 të K.Pr.Penale. Nga ky moment mbrojtësi merr të gjitha atributet e të pandehurit në mungesë për garantimin dhe mbrojtjen e të drejtave procedurale, për bërjen e kërkesave dhe kundërshtimeve lidhur me atë fazë gjykimi, por mbas dhënies së vendimit mbrojtësi përfundon së qeni palë në gjykim e për pasojë nuk gëzon më të drejtat që ligji u njeh palëve në procesin penal. Ushtrimi i ankimit në Gjykatën e Apelit nga mbrojtësi i të pandehurve në mungesë Baki dhe Albert Huqi është bërë në kapërcim të të drejtave që ligji i njeh atij, në fazë të caktuar të procedimit.

Në nenin 407 të K.Pr. Penale përcaktohen rastet dhe mjetet e ankimit. E drejta e ankimit sipas paragrafit të tretë të kësaj dispozite i takon vetëm atij që ligji ja njeh shprehimisht dhe kur ai nuk bën dallim ndërmjet palëve, kjo e drejtë i takon secilit prej tyre. Në përputhje me këtë gjendet edhe përcaktimi i nenit 50/1 i K.Pr.Penale, sipas të cilit mbrojtësi ka të drejtat që ligji i njeh të pandehurit përveç atyre që i rezervohen atyre personalisht. Ligji procedural penal njeh një sërë të drejtash ekskluzive për të pandehurit si e drejta për të zgjedhur ose pranuar mbrojtës, për të pranuar ose jo veprën penale që i atribuohet, për të dhënë shpjegime, për të bërë ankim kundër vendimit të gjykatës etj. Të drejtat procedurale të përmendura më lart gjejnë shprehje edhe në nenin 410/1 të K.Pr.Penale, ku thuhet, se i pandehuri mund të bëjë ankim vetë ose nëpërmjet mbrojtësit të tij, ndërsa në rastin e gjykitimit në mungesë sipas nenit 410/2 të K.Pr.Penale, ku i pandehuri nuk e ushtron vetë të drejtën e ankimit këtë të drejtë ligji ia njeh vetëm mbrojtësit të autorizuar posaçërisht për ushtrimin e saj. Autorizimi duhet të jetë akt i lëshuar në format e kërkuara nga ligji, pra të lëshohet personalisht nga vetë i pandehuri vullneti i të cilit vërtetohet sipas rastit nga noteri ose organi që e njeh ligji dhe në të duhet të delegohet shprehimisht e drejta e ankimit ndaj vendimit gjyqësor.

Aplikimi i të drejtës së ankimit kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë të dhënë në mungesë të të pandehurve nga mbrojtësi i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve mohon të drejtën e tyre për të ushtruar ose jo ankim kundër vendimit të gjykatës, sepse mbrojtësi që ka bërë ankimin nuk është zgjedhur ose pranuar nga vetë të pandehurit Baki dhe Albert Huqi.

Mbrojtja e caktuar kryesisht ose për efekt të plotësimit të këtij detyrimi ligjor e pranuar nga gjykata, mbrojtja e zgjedhur nga familjarët e të pandehurve në mungesë presupozon garantimin e një procesi të rregullt dhe të drejtë ligjor, mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave procedurale të të pandehurit, por kursesi disponimin tërësor mbi të drejtat që atij i njeh ligji. Vetëm në rastin kur një i pandehur është nën kujdestari ligji parashikon që kujdestari ka të drejtë të bëjë çdo ankim që i takon

të pandehurit, ndërsa në rastet e tjera askush nuk mund të legjitimohet pa patur pëlqimin e të pandehurit. Në këto rrethana në mungesë të të pandehurit pëlqimi i të afërmeve të tij për t'i dhënë të drejtë mbrojtësit të bëjë ankim kundër vendimit të dhënë në mungesë është i pamjaftueshëm. Pranimi i ankimit të bërë nga mbrojtësi i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve iu mohon atyre të drejtën të bëjnë vetë ankimin ose nëpërmjet mbrojtësit të zgjedhur prej tyre, prandaj ndodhur në këto rrethana Gjykata e Apelit nuk duhej të shqyrtonte çështjen në shkallë të dytë, por në bazë të nenit 420/2 i K.Pr.Penale të vendosë mospranimin e ankimit me arsyetimin se mbrojtësi nuk legjitimohej në bërjen e ankimit.

Mbas gjykimit të çështjes në mungesë, vendimi i gjykatës së shkallës së parë i njoftohet të pandehurit konform kërkesave të nenit 140,141, të K.Pr.Penale. Lajmërimi i depozitimit të vendimit afishohet në banesën e të pandehurit, qendrën e punës, ju komunikohet fqinjëve ose të afërmevetë tij, ndërsa në rastin e të pandehurit që i fshihet ndjekjes penale ligji parashikon njoftimin e tij nëpërmjet dorëzimit të aktit mbrojtësit të tij dhe kur nuk ka të tillë mbrojtësit të caktuar kryesisht.

Mbas respektimit të të gjitha rregullave të mësipërme vendimi konsiderohet ligjërishit i njoftuar dhe për të pandehurin fillon përllogaritja e afatit të ankimit. Plotësimi i afatit ligjor i jep vendimit formën e prerë dhe në rastin e mungesës ankimohet vetëm në kushtet e caktuara ligjore.

Pra i pandehuri i deklaruar në mungesë sipas nenit 351 të Kodit Pr.Penale nuk humbet të drejtën e ankimit kundër vendimit të dhënë në mungesë ndaj tij vetëm se duhet të realizojë këtë të drejtë duke kërkuar fillimisht rivendosjen në afat të ankimit sipas nenit 147/2 të K. Pr. Penale dhe të vërtetojë se nuk ka marrë dijeni për vendimin. I pandehuri mund të paraqesë kërkesën për rivendosjen në afat sipas rastit në vartësi me vendin ku ndodhet çështja për gjykim në Gjykatën e Apelit ose në Gjykatën e Lartë dhe mbas rivendosjes në afat të dyja këto gjykata janë të detyruara të gjykojnë dhe shqyrtojnë çështjen në themel.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë me vendimin nr. 47, datë 28.01.1999 për të unifikuar praktikën gjyqësore kanë legjitimuar mbrojtësin e caktuar kryesisht të bëjë ankim kundër vendimit të dhënë në mungesë, por në të njëjtin pozicion procedural konsiderohet edhe mbrojtësi i të pandehurve në mungesë Baki dhe Albert Huqi, sepse pavarësisht se është zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve ai është lejuar dhe pranuar në gjykim për të zëvendësuar mbrojtësin që gjykata duhej të caktonte kryesisht për të plotësuar detyrimin ligjor që ajo kishte sipas nenit 351 të K.Pr.Penale.

Për arsyet e përmendura më lart çmohet se vendimi i Kolegjeve të Bashkuara nuk është i drejtë dhe krijon anomali në zhvillimin e procesit penal prandaj diktohet e nevojshme marrja e një vendimi tjetër nga Kolegjet e Bashkuara për unifikimin e një praktike gjyqësore tjetër të ndryshme nga ajo e deritanishmja në mënyrë që mbrojtësi i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurve të konsiderohet person i palegjitimuar për bërjen e ankimit kundër vendimit të dhënë në mungesë të të pandehurve.

PËR KËTO ARSYE

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë mbështetur në nenin 141/2 të Kushtetutës së Shqipërisë dhe në nenin 441 “c” të K.Pr. Penale .

V E N D O S Ë N:

Prishjen e vendimit nr.48, datë 10.03.1999 të Gjykatës së Apelit Durrës dhe pushimin e gjykimit në Gjykatën e Lartë.

Unifikimin e praktikës gjyqësore sipas arsyetimit të mësipërm.

Tiranë, me 29.07.1999

ANËTAR
Kundra
N. Kita

ANËTAR
A.Hoxha

KRYESUES
Th.Kondi

ANËTAR

ANËTAR

ANËTAR

N.Sheshi	Kundra B.Caka	Y Myrtja
ANËTAR M.Saraçi	ANËTAR V.Kosta	ANËTAR T.Zaka
ANËTAR Z.Poda	ANËTAR V.Bineri	ANËTAR V.Metani
	L.H	

MENDIM I PAKICËS

Ndryshe nga sa konkludon shumica, kemi mendimin se mbrojtësi i zgjedhur nga të afërmit e të pandehurit legjitimohet të bëjë ankim kundër vendimit të dhënë në mungesë të të pandehurit.

Të pandehurit Baki dhe Albert Huqi janë akuzuar për vrasje në bashkëpunim sipas nenit 76 të Kodit Penal.

Ndonëse janë njoftuar dhe kërkuar nga organi procedues i akuzës nuk janë paraqitur. Po ashtu nuk janë paraqitur as edhe në gjykimin e çështjes prandaj në bazë të nenit 141 të K.Pr.Penale është marrë vendim për mosgjettjen e tyre dhe në bazë të nenit 351 të K.Pr.Penale gjykata ka deklaruar mungesën e të pandehurve. Konform dispozitave të lartëpërmendura në rast se i pandehuri nuk ka mbrojtës organi procedues ka detyrimin që të pandehurit në mungesë t'i caktojë një mbrojtës kryesisht që ta përfaqësojë, veprim i cili nuk është kryer nga organi procedues, për shkak se të afërmit e të pandehurit kanë zgjedhur mbrojtësi i cili pasi është pajisur me akt përfaqësimi të përpiluar përpara noterit ka marrë të drejtën për t'i mbrojtur dhe përfaqësuar të pandehurit në të gjitha shkallët e gjykimit.

Në këto rrethana përderisa mbrojtësi është zgjedhur nga të afërmit e të pandehurit, e drejtë e tyre kjo bazuar në nenin 48/2/3 të K.Pr.Penale dhe është pajisur me akt përfaqësimi noterial, mendojmë se ankimi i tij gjen mbështetje në nenin 410 /2 të K.Pr.Penale dhe duhet të investojë gjykatën për shqyrtimin e çështjes. Në bazë të kësaj dispozite kundër vendimit të dhënë në mungesë mbrojtësi mund të bëjë ankim vetëm kur është pajisur me akt përfaqësimi në format e parashikuara në ligj, pra jo në çdo formë por vetëm në format ligjore një prej të cilave është edhe dhënia e aktit të përfaqësimit nga të afërmit e të pandehurit sipas nenit 48/2/3 të K.Pr.Penale. Duke ju referuar përmbajtjes së neneve 141 dhe 351 të K.Pr.Penale pas marrjes së vendimit për mosgjettjen e të pandehurit dhe deklarimit të mungesës organi procedues ka detyrimin ligjor të caktojë një mbrojtës kryesisht që e përfaqëson të pandehurin. Nga terminologjia e përdorur, konstatohet, se në këtë rast mbrojtësi nuk është vetën ndihmës për garantimin e të drejtave procedurale dhe mbrojtjen e interesave të të pandehurit, por edhe përfaqësuesi i tij me të drejtat që përmenden në aktin e përfaqësimit. Pra, përderisa është respektuar forma ligjore, mbrojtësi përfaqësues mund të bëjë ankim kundër vendimit të gjykatës edhe pa dijeninë e të pandehurit.

Për rastin konkret nuk çenohet e drejta e të pandehurit për të bërë vetë ankim kundër vendimit, sepse nenet 410/1/2 të K.Pr.Penale, krahas të pandehurit nuk përjashtojnë as të drejtën e mbrojtësit për të bërë ankim, por gjithmonë me pëlqimin e të pandehurit, kur ky është i pranishëm dhe kur pajiset me akt përfaqësimi në format e parashikuara në ligj, kur ai është në mungesë si është dhënia e aktit të përfaqësimit nga të afërmit e të pandehurit sipas nenit 48/1/2 të K.Pr.Penale. Në këto kushte mendojmë, se nuk veprohet as në kundërshtim me përmbajtjen e nenit 50 pika 1 e K.Pr.Penale ku thuhet, se mbrojtësi i ka të drejtat që ligji i njej të pandehurit përveç atyre që i rezervohen personalisht këtij të fundit.

Në pamundësi që i pandehuri të bëjë vetë zgjedhjen, mbrojtësi i zgjedhur nga të afërmit e tij nuk çenon, por mbron dhe garanton të drejtat procedurale të të pandehurit në mungesë.

Pas shpalljes së vendimit dhe njoftimeve përkatëse sipas neneve 384 dhe 386 të K.Pr.Penale për të pandehurin në mungesë vendimi merr formën e prerë dhe mund të vihet në ekzekutim në çdo kohë. Fakti që në bazë të nenit 147/2 i K.Pr.Penale i pandehuri ka të drejtë, të kërkojë rivendosjen në

afat nuk do të thotë se atij i është garantuar e drejta e ankimit sepse kjo varet nga çmuarja që do të bëjë për çdo rast organi i procedurës që do të marrë në shqyrtim kërkesën.

Përveç sa sipër vendimi mund të ankimohet nga të pandehur të tjerë të pranishëm që akuzohen në bashkëpunim me të pandehurin në mungesë ose nga palë të tjera në proces si prokurori etj., mbi ankimin e të cilit në bazë të nenit 425 pika 2/a,b,c e K.Pr.Penale edhe mund të rëndohet pozita e të pandehurit në mungesë dhe pasi të kalohen të gjitha shkallët e gjyqimit duke u shqyrtuar çështja në tërësi vendimi të marrë formën e prerë edhe për të pandehurin në mungesë. Kështu atij i hiqet mundësia që të kërkonte qoftë edhe rivendosjen e afatit të ankimit. Sipas nenit 147/2, 148 të K.Pr.Penale kjo e drejtë mund të realizohet derisa çështja është për shqyrtim në një nga shkallët e procesit gjyqësor, ndërsa pas përfundimit të procesit deri në Gjykatën e Lartë nga pikëpamja procedurale nuk mund të bëhet më fjalë për rivendosje në afat të ankimit, sepse gjykatat nuk mund të dispononin më mbi vendimet e mëparshme. Ato nuk mund të gjykonin më sërish për të njëjtin person dhe për të njëjtën vepër penale, ndryshe do të vepronin në kundërshtim me nenin 34 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Pra pas ankimit të palëve të tjera në proces vendimi merr formën e prerë edhe për të pandehurin në mungesë, ndërsa këtij të fundit që nuk ka mundësi të zgjedhë vetë i mohohet edhe e drejta e ankimit nëpërmjet mbrojtësit të zgjedhur nga familjarët e tij sipas nenit 48/2/3 të K.Pr.Penale, pra i mohohet e drejta të ankimojë një vendim që e deklaron fajtor dhe e dënon për një vepër penale.

Duke parë e vlerësuar në tërësi të gjitha dispozitat e lartëpërmendura konstatojmë, se pozita e të pandehurit në mungesë në aspektin procedural është më e mbrojtur duke legjitimuar mbrojtësin e zgjedhur nga familjarët të bëjë ankim kundër vendimit të dhënë në mungesë ndërsa moslegjitimimi i tij ndikon për mosgarantimin e të drejtave procedurale, mbrojtjen e interesave të të pandehurit dhe në tërësi pengon zhvillimin e një procesi të rregullt ligjor konform kërkesave të nenit 31 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

B.Caka

N.Kita

Nr. 156 i Regj. Themeltar.

Nr. 386 i Vendimit